

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ ENFEKSİYON KONTROL PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU: EN.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 01	REVİZYON TARİHİ: 10.10.2024	SAYFA NO: 1 / 6

1.AMAÇ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezimizde sağlık hizmetleri ile ilişkili olarak gelişen enfeksiyon hastalıklarını önlemek ve kontrol altına almak, konu ile ilgili sorunları tespit etmek, çözümüne yönelik faaliyetleri düzenleyip yürütmek ve alınması gereken kararları gerekli birimlere iletmek üzere, enfeksiyon kontrol komisyonu ile bu komisyonun çalışma şeklini, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esasları düzenlemektir.

2.KAPSAM

Enfeksiyon kontrol komisyonunun çalışma şekli, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen faaliyetlerin yanı sıra, Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesindeki tüm birimleri ve çalışan personelleri kapsar.

3.SORUMLULAR

Bu talimatın uygulanmasından Enfeksiyon Kontrol Komisyonu sorumludur. Bu talimatın uygulanması ile ilgili denetimlerden enfeksiyon kontrol komisyonunun tüm üyeleri ve Başhekimlik sorumludur.

4.TANIMLAR ve KISALTMALAR

Hastane Enfeksiyonu: Hastanın hastaneye başvurduğu anda inkübasyon döneminde olmayan, hastaneye yattıktan en az 48–72 saat sonra veya taburcu olduktan sonra 10 gün, cerrahi uygulanan hastalarda 30 gün, implant uygulanan hastalarda 1 yıl içerisinde gelişen enfeksiyonlardır.

Enfeksiyon Kontrol Komisyonu: Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezimizde, ADSH Enfeksiyon Kontrolü Yönetmeliği kapsamında belirtilen, enfeksiyon kontrol programlarının faaliyetlerin yürütülmesinden sorumlu komisyonu tanımlar.

Enfeksiyon Kontrol Komisyonu Başkanı: Enfeksiyon kontrolünden sorumlu öğretim üyesidir.

Enfeksiyon Kontrol Komisyonu Ekibi: Enfeksiyon Kontrol Komisyonu üyeleri olup; enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji kliniği temsilcisi, ve enfeksiyon kontrol hemşirelerinden oluşan ekiptir.

Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi: Enfeksiyon kontrol komisyonunun kararları doğrultusunda, enfeksiyon kontrol programlarının uygulanmasında görev alan sorumlu hemşiredir.

Enfeksiyon Kontrol Hekimi: Enfeksiyon kontrol komisyonunun kararları doğrultusunda hastane enfeksiyon kontrol programlarının oluşturulmasında ve uygulanmasında görev alan enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji uzmanıdır.

EKK: Enfeksiyon Kontrol Komitesi

CDC: Hastalık kontrol merkezi (Centers for Disease Control and Prevention)

Prospektif: İleriye yönelik,

UHESA: Ulusal Hastane Enfeksiyonları Sürveyans Ağı'nı tanımlar.

5.UYGULAMA

5.1. Enfeksiyon Kontrol Komisyonu Üyeleri

- Başhekim veya görevlendirdiği bir başhekim yardımcısı,
- Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Hekimi
- Enfeksiyon Kontrol Hekimi,

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ ENFEKSİYON KONTROL PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU: EN.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 01	REVİZYON TARİHİ: 10.10.2024	SAYFA NO: 2 / 6

- Hastane müdürü
- Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi,
- Temizlik hizmetleri sorumlusu,

5.2. Enfeksiyon Kontrol Komisyonunun Görev, Yetki ve Sorumlulukları

- Enfeksiyon kontrol ekibi tarafından iletilen sorunlar ve çözüm önerileri konusunda karar almak ve yönetime iletmek.
- Bilimsel esaslar çerçevesinde, kurumun özelliklerine ve şartlarına uygun bir enfeksiyon kontrol ve önleme programı oluşturur, uygular, ilgili bölümlere ve yönetime bu konuda öneriler sunmak.
- Güncel ulusal ve uluslararası kılavuzları dikkate alarak, enfeksiyon kontrol programı kapsamında talimatlar oluşturmak, bu talimatları uygulama içinde izlemek ve bunları gerektiğinde güncellemek.
- Çalışan personele, bu standartları uygulayabilmeleri için enfeksiyon kontrol programı kapsamında devamlı hizmet içi eğitim verilmesini sağlamak ve uygulamaları denetlemek.
- Hastane enfeksiyonu yönünden, öncelik taşıyan bölümleri saptayarak ve bulgulara göre harekete geçerek, hastane enfeksiyon kontrol programı için hedefler koymak,. sorunları ortaya koyarak çözüm önerileri üretmek,
- Antibiyotik, dezenfeksiyon, antisepsi, sterilizasyon araç ve gereçlerin, enfeksiyon kontrolü ile ilgili diğer demirbaş ve sarf malzeme alımlarında, ilgili komisyonlara görüş bildirmek; görev alanı ile ilgili hususlarda, kurumunun inşaat ve tadilat kararları ile ilgili olarak gerektiğinde yönetime görüş bildirmek,
- Hastalar veya personel için tehdit oluşturan bir enfeksiyon riskinin belirlenmesi durumunda, gerekli incelemeleri yapmak, izolasyon tedbirlerini belirlemek, izlemek ve böyle bir riskin varlığının saptanması durumunda, ilgili bölüme hasta alımının kısıtlanması veya gerektiğinde durdurulması hususunda karar almak,
- Sağlık personeli için tehdit oluşturan enfeksiyon riskinin belirlenmesi durumunda, gerekli incelemeleri yapmak, izolasyon tedbirlerini belirlemek ve çözümleri izlemek,

5.3 Enfeksiyon Kontrol Ekibinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

- Verileri değerlendirerek sorunları saptamalı, çözüm önerileri üretmeli ve sorunları ve çözüm önerilerinin değerlendirilmesi için enfeksiyon kontrol komisyonuna sunmalıdır.
- Sağlık personelinin meslek ile ilişkili enfeksiyon risklerini takip etmeli, koruyucu tıbbi önerilerde bulunmalı, gerekli durumlarda bağışıklama programlarını düzenlemeli ve uygulamak üzere Enfeksiyon Kontrol Komisyonuna öneride bulunmalıdır.
- Sterilizasyon, antisepsi ve dezenfeksiyon uygulamalarını denetlemelidir.
- İlgili idari birimlerle koordinasyon halinde tüm birimlerin temizliği, çamaşırhane ve atık yönetimi ilkelerini belirlemeli ve denetimini yapmalıdır.
- Yıllık çalışma planı hazırlamalı ve Enfeksiyon Kontrol Komisyonuna sunmalıdır.
- Enfeksiyon Kontrol Komisyonunun gündemini belirlemelidir.
- Ulusal ve uluslararası rehberler ışığında enfeksiyon kontrolü ve takibi ile ilgili prosedür ve talimatları oluşturmali ve güncellemelidir.

5.4 Enfeksiyon Kontrol Hemşiresinin Görevleri

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ ENFEKSİYON KONTROL PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU: EN.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 01	REVİZYON TARİHİ: 10.10.2024	SAYFA NO: 3 / 6

- Günlük klinik ziyaretleri yaparak, sağlık hizmetleri ile ilişkili enfeksiyonu gelişme ihtimali bulunan alanları saptamalı, gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamalıdır.
- Hastanede enfeksiyon salgını şüphesi olduğunda, bunun kaynağını aramaya ve sorunu çözmeye yönelik çalışmalara katılmalıdır.
- Bölümlerle ilgili sorunları enfeksiyon kontrol hekimi ile birlikte ilgili bölümlere iletmeli, bölümlerde kontrol tedbirlerinin oluşturulması ve uygulanmasını sağlamalıdır.
- Enfeksiyon kontrol programlarının geliştirilmesi ve uygulanmasında görev almalıdır.
- Hastane genelinde enfeksiyon kontrol önlemlerinin hastane politikasına uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini kontrol etmelidir.
- Sağlık personeline hastane enfeksiyonları ve enfeksiyon kontrol uygulamaları konusunda sürekli hizmet içi eğitim vermelidir.

5.5 Enfeksiyon Kontrol Komisyonu İşleyiş Prosedürü

- Enfeksiyon Kontrol Komisyonu, enfeksiyon kontrolünde en üst karar organı olarak çalışmalı ve düzenli olarak yılda en az 4 defa toplanmalıdır.
- Enfeksiyon Kontrol Komisyonunun üyeleri 3 yıl süre ile görevlendirilmelidir.
- Enfeksiyon Kontrol Komisyonunun üyeleri, enfeksiyon kontrol ekibi tarafından hazırlanan ve kendilerine önceden sunulan gündemi görüşmek üzere toplanmalıdır.
- Toplantı daveti; toplantı yeri, tarihi, saati ve gündemi ile birlikte, toplantıdan en az 3 gün önce üyelere bildirilmelidir.
- Olağanüstü durumlarda Enfeksiyon Kontrol Komisyonu, başkanın davetiyle veya üyelerden birinin başkanlığa yapacağı başvuru ve başkanın uygun görmesiyle toplanabilir.
- Herhangi bir sebeple, olağan ya da olağanüstü toplantılara katılamayacak olan üyeler, başkana yazılı mazeret bildirmelidir.

5.6. Kayıtlar

- Enfeksiyon kontrol önlemlerini içeren düzenli hizmet içi eğitimler
- Enfeksiyon Kontrol Komisyonunun Kararları
- Enfeksiyon kontrol komisyonunca alınan kararlar uygulanmak üzere başhekimliğe iletilir. Bu kararlar, hastanenin bütün personeli için bağlayıcıdır. Bu kararlara uyulmaması halinde doğacak sonuçlardan ilgililer sorumludur.

5.7. Enfeksiyon Kontrol Komisyonunun Faaliyet Alanları

- Dezenfeksiyon, antisepsi ve sterilizasyon
- Sağlık çalışanlarının meslek enfeksiyonları
- Hastane temizliği, çamaşırhane, mutfak, atık yönetimi gibi destek hizmetlerinin hastane enfeksiyonları yönünden kontrolü.

5.8. Enfeksiyon Kontrol Komisyonunun Hedefleri

- Hastane enfeksiyonlarının önlenmesi
- Sağlık personelinin eğitimi
- Hastane enfeksiyonları kontrol yöntemlerinin değerlendirilmesi

5.9. Enfeksiyon Kontrol Komisyonunun Kararları

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ ENFEKSİYON KONTROL PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU: EN.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 01	REVİZYON TARİHİ: 10.10.2024	SAYFA NO: 4 / 6

- Enfeksiyon Kontrol Komisyonunca alınan kararlar uygulanmak üzere Başhekimliğe iletilir. Bu kararlar, hastanenin bütün personeli için bağlayıcıdır. Bu kararlara uyulmaması halinde doğacak sonuçlardan ilgililer sorumludur.

5.10. HUKUKİ SORUMLULUK

Türk hukukunda sağlık hakkı; 1982 Anayasası'nda tıpkı İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde olduğu gibi yaşam hakkını temel alan bir düzenlemeyle 17. Maddede yer almıştır. Buna göre; “Herkes; yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetine bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.

Her alanda olduğu gibi sağlık alanında da bir hakkın bulunduğu yerde sorumluluk da kendiliğinden doğacaktır. Sağlık sektöründe hizmet veren tüm sağlık çalışanları için uymaları gereken kurallara uymamaktan ve aykırı davranmaktan kaynaklanan sorumluluklar söz konusudur. Sağlık mensupları mesleklerini icra ederken; adli, hukuki, idari ve mesleki soruşturmalara uğrayabilmektedir. Hekimler tarafından uygulanan tıbbi ve cerrahi işlemler hasta açısından değişik riskler oluşturabilir.

- Personele bu standartları uygulayabilmeleri için devamlı hizmet içi eğitim verilmesini sağlamak ve uygulamalarını denetlemek,
- Hastane enfeksiyonu yönünden, öncelik taşıyan bölümleri saptayarak ve bulgulara göre harekete geçerek, hastane enfeksiyon kontrol programı için hedefler koymak
- Sterilizasyon, antisepsi ve dezenfeksiyon işlemlerinin ilkelerini ve dezenfektanların seçimi ile ilgili standartları belirlemek, standartlara uygun kullanımını denetlemek,

Antibiyotik ve dezenfektan kullanımı ile sterilizasyon uygulama politikalarına yardımcı olmak gibi temel görevleri yerine getirmekle yükümlü kılınmıştır. Yönetmelik, enfeksiyon kontrol komisyonu bünyesinde, enfeksiyon kontrol hekimi, enfeksiyon kontrol hemşiresi, enfeksiyon kontrol ekibinin yetki ve sorumluluklarını açık ve net bir şekilde düzenlemiştir. Tıpta hatalı uygulama “**malpraktis**”, bir profesyonelin profesyonelce yaptığı işte haksız muamele ya da hata yapmasıdır. Diğer bir ifade ile bilgili ve mantıklı bir insanın sorumluluğundaki bir işi atlaması ya da mantıklı, sağ duyulu bir insanın yapmayacağı bir işi yapmasıdır.

Hastane enfeksiyonu veya diğer bir alanda sorumluluğun varlığından söz edebilmek için şu ana unsurlar mevcut olmalıdır.

Eylemin hukuka aykırı veya kusurlu olması, sonucunda bir zarar doğması ve zararlar eylem arasında illiyet (nedensellik) bağının bulunması. Hukuki sorumluluğun doğması için öncelikle **kusur** olarak nitelendirilen bir eylem veya işlem olmalıdır.

Kusur; hukuka uygun olmayan, hukuk düzeninin kınadığı bir irade veya irade noksanıdır. Hukuka aykırı sonucu isteyen veya hukuka aykırı sonucu önlemek için gerekli iradeyi göstermeyen kimse kusurludur.

Kusur, kast ve ihmal olmak üzere ikiye ayrılır: Kast, kusura aykırı sonucun zarar veren kişi tarafından istenmesi, bilerek ve isteyerek bu amaca yönelik eylemde bulunması veya bilinmesinin gerekmesidir.

İhmal, hukuka aykırı sonucun istenmemesi, fakat gerekli önlemlerin alınmaması, dikkat ve özenin gösterilmemesi suretiyle haksız sonucun doğmasına neden olunmasıdır. Bir hastane enfeksiyonu

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ ENFEKSİYON KONTROL PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU: EN.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 01	REVİZYON TARİHİ: 10.10.2024	SAYFA NO: 5 / 6

vakasında ihmal sorgulamasında hekim veya diğer sağlık personelinin görevinde özensizlik veya dikkat eksikliğinin bulunup bulunmadığı ve enfeksiyonun kontrolünde, rapor edilmesinde ve tanısında mantıklı bir yol izleyip izlenmediği hususları üzerinde durulmalıdır. Bir enfeksiyonun ihmal ya da bir işin eksik yapılması sonucu geliştiğini tespit etmek oldukça güçtür.

Tıbbi kayıtların doğru ve eksiksiz tutulması, hastaya karşı yüklenilen bir borç olduğu gibi, hekimi ve hastaneyi ilerde doğabilecek anlaşmazlıklardan ya da ihmal iddialarından korumak ya da kusurun kime ait olduğunu saptamak için son derece önemlidir. Kayıtlara gerçeğe aykırı bilgiler yazılması ya da değişiklik yapılması cezai sorumluluk gerektirir.

Hukuki sorumluluğun ikinci unsuru **zarardır**. Zarar, hukuken korunan maddi ve manevi değerlerin, bir tıbbi müdahaleden önceki ve sonraki durumları arasındaki eksilme olarak ortaya çıkan değişikliktir.

Hukuki sorumluluğun üçüncü unsuru ise **illiyet** bağıdır. Hukuki sorumluluğun doğması yani hekimin ve diğer personelin kusuru dolayısıyla zarardan sorumlu tutulabilmesi için kişinin verdiği hizmet ile oluşan zarar arasında illiyet bağının bulunması, bir diğer ifade ile ortaya çıkan zararın sağlık görevlisinin yaptığı tedavi veya verdiği hizmetin sonucunda meydana gelmiş olması, hizmet ile sonuç arasında sebep-sonuç ilişkisinin bulunması gerekir. Her türlü tanı ve tedavinin, tıbbi yardım veya müdahalenin hukuka uygun olması, hukuken korunması başka bir deyişle zararlı sonuçlardan hekimin sorumlu tutulmaması için; hekimin yetkili olması ve hastanın rızasının bulunması gereklidir. Hastane enfeksiyonlarının kurum ve sağlık çalışanları açısından bir yükümlülük doğurmaması için aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

- Hastane enfeksiyon kurulları her hastanede etkin şekilde çalışmalı, korunma ve kontrolle ilgili gerekli talimat veya reçeteleri hazırlamalı, bunların uygulanması için gerekli eğitim ve denetimleri yapmalıdır.
- Hastane enfeksiyon tanısı erken konmalıdır.
- Hastanede dezenfeksiyon ve sterilizasyon kuralları eksiksiz uygulanmalıdır.
- El yıkama kurallarına uyulmalıdır.
- Klinik ve laboratuvar uygulamalarının sürekliliği sağlanmalıdır.
- Salgınların erken dönemde farkına varıp, önlenmesi için gereken çalışmalar yapılmalıdır.
- Hastane fiziksel yapı, gerekli cihaz ve malzeme, çalışanlar açısından evrensel ve ulusal standartlara uyum sağlamalıdır.
- Hastane ortamının uygun şekilde temizliğinin sağlanması, uygun bir tıbbi atık politikasının izlenmesi sağlanmalıdır.
- Hastaya uygulanan transfüzyon, her türlü invazif veya cerrahi girişim öncesinde hasta bilgilendirilip, rızası alınmalıdır.
- Hastane çalışanlarının enfeksiyonlardan korunması için her türlü önlem alınmalı, gerekli aşıları yapılmış olmalı, maruziyet kazaları kaydedilmeli ve saklanmalıdır.

Hastane enfeksiyonları, yüksek morbidite ve mortaliteye neden olmakla birlikte, işgücü kaybı, maliyet artışı gibi sorunları da beraberinde getirmektedir. Risk faktörü oldukça yüksek olduğundan hastanelerde risk yönetimi etkin şekilde ele alınmalıdır. Zira; hastane enfeksiyonları dahil tüm tıbbi müdahalelerin korunması hukuka uygun oldukları sürece mümkündür ve sınırsız değildir.

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ ENFEKSİYON KONTROL PROSEDÜRÜ			
DOKÜMAN KODU: EN.PR.01	YAYIN TARİHİ: 07.05.2021	REVİZYON NO: 01	REVİZYON TARİHİ: 10.10.2024	SAYFA NO: 6 / 6

Hukuka uygunluk sınırı aşıldığında hekimin cezai ve hukuki sorumluluğu ortaya çıkar. Ceza hukukunda hukuka aykırılık, kamu adına cezalandırma hakkının kullanılması, özel hukukta ise zarar görenin zararının tazminiyle sonuçlanır. Bu konuda sağlık personelinin alacağı en etkili önlem, her türlü tıbbi müdahalenin tıp ilke ve kurallarına uygun olarak yapılmasına önem vermek olacaktır.

5.11.Enfeksiyon Kontrol Komisyonu Eğitim Programı

- Hastane enfeksiyonları tanımı epidemiyolojisi ve risk faktörleri,
- Doğru antimikrobiyal kullanım ilkeleri ve antimikrobiyal direncin önlenmesi,
- El hijyeni ve eldiven kullanımı,
- İzolasyon önlemleri,
- Cerrahi alan enfeksiyonları için risk faktörleri ve önlenmesi,
- Lokal müdahale odası ve sterilizasyon yapılanması,
- Dezenfeksiyon, antisepsi ve sterilizasyon,
- Sağlık çalışanlarının meslek enfeksiyonları,
- Birimlerin temizliği, tıbbi atık yönetiminin enfeksiyon yönünden kontrolü,
- Sağlıkta kalite standartları,
- Antibiyotik kullanım kontrolü,
- Hasta ve personel güvenliği,
- Atık yönetimi.

6. İLGİLİ DÖKÜMANLAR

EN.PL.01 ENFEKSİYON KONTROL PLANI

EN.TL.03 İZOLASYON ÖNLEMLERİ ve KİŞİSEL KORUYUCU EKİPMAN KULLANIM TALİMATI

EN.TL.04 EL HİJYENİ TALİMATI

DS.TL.01 STERİLİZASYON VE DEZENFEKSİYON TALİMATI

EN.FR.01 ENFEKSİYON KONTROL TAKİP FORMU

EN.FR.02 E. K. K. MERKEZİ STERİLİZASYON ÜNİTESİ GÜNLÜK DENETİM FORMU

EN.FR.06 EL HİJYENİ İNANÇ ÖLÇEĞİ VE UYGULAMA ENVANTERİ ANKET FORMU